

Til:
DVSs Medlemmer

MEDDELELSE NR. 2007 – 3

1. Store planer i 1950'erne

DVS's sidste arrangement i 2007 er et foredrag med titlen **Store planer i 1950'erne. Det Trafikøkonomiske Udvalg og dets tanker om fremtidens trafiknet**. Foredragsholder er *arkivar, ph.d. Steffen Elmer Jørgensen*, Landsarkivet for Nørrejylland – forfatter til 'Fra chaussé til motorvej' - og det finder sted **mandag den 26. november kl. 15.45-18.00** i **Vejdirektoratet, Niels Juels Gade 13, København K**.

Foredraget vil handle om 'Det Trafikøkonomiske Udvalg', som Ministeriet for offentlige Arbejder nedsatte i 1955. Udvalget skulle analysere behovet for nye investeringer i trafik- og kommunikationssektoren og udarbejde en prioriteret plan for fremtidens trafikinvesteringer. Det offentliggjorde i 1958 en rapport med relativt uambitiøse fem-årsplaner for de enkelte trafiksektorer. I 1961 udkom en mere ambitiøs betænkning, der prioriterede de københavnske trafikforbindelser, Storebælts- og Øresundsforbindelserne, og ikke mindst lagde op til store investeringer i hele vejsektoren.

Initiativet til oprettelse af udvalget blev taget af Det Økonomiske Sekretariats chef, Erik Ib Schmidt, der blev medlem og trak i trådene under arbejdet, selvom Trafikministeriets departementschef var formand og medlemskredsen talte områdets styrelseschefer. Hensigten var at skabe en infrastruktur, der kunne bære et moderne industrisamfunds transportbehov. Udvalget arbejdede i samspil med andre organer som trafikstyrelserne, Storebæltskommissionen, vejplanudvalgene m.fl., og dets virke skal vurderes i sammenhæng med disse. Styrelserne blev i udvalget tvunget til at deltage i en koordineret fremtidsplanlægning med en lang tidshorisont for hele trafiksektoren. For vejsektoren kom det til at betyde, at der blev sat gang i skabelsen af 'Det store H'.

Mødet er som vanligt gratis.

2. Vejhistorisk ekskursion til Finland og Estland

DVSS vejhistoriske ekskursion gik i år til Finland med en afstikker til Estland. Den fandt sted fra torsdag den 30. august, hvor vi fløj til Turku (Åbo). Her besøgte efter lunch det kendte Aboa Vetus & Ars Nova Museum – et meget spændende arkæologisk museum, som ligger i byen tæt ved Aura Å, der løber gennem byen, og hvor huse fra det middelalderlige Åbo er udgravet. Vi så også en rekonstrueret middelaldergade, som løber ind gennem museet til den gamle by. I Turku besøgte vi videre et par broer, bl.a. Myllysilta (Møllebroen), som fører over Aura Å på et meget følsomt sted. Og vi prøvede ligeledes den gratis trækfærge over åen.

Turen gik herefter ad E63, hvor vi på vejen kørte ad en strækning af Vanhallinnavägen (Tavastelands Oxväg). Det er en af de 59 museivägar, som den finske Vägförvaltningen (FinnRa) har udpeget som meget seværdig. Vi kørte videre mod Tampere (Tammerfors), hvor vi undervejs så udbedringsarbejde ved Forsa. Efter Tampere fortsattes til den lille by Kangasala, hvor vi overnattede. Aftenen blev tilbragt på Mobilia Bil- og Vægmuseum, hvor FinnRa og Mobilia var værter ved en fin middag.

Fredag startede på Mobilia, hvor vi først blev orienteret om museet og dets virksomhed, organisation mv. Herefter var der rundvisning på museet, hvor temaudstillingen i år om 'Krigen og køretøjerne', dvs. det var person- og lastbiler, ambulancer og brandbiler, militærkøretøjer med forsyninger, feltkøkken, tanks mv. Et meget spændende indslag var besøget i Mobilias "hotel" (eller magasin), hvor museet – mod betaling – opbevarer forskellige museumseffekter og genstande fra offentlige og private organisationer, firmaer og virksomheder. Der er også tilknyttet en restaureringsafdeling til museet.

Alvetulla bro er en af de 59 museale seværdigheder, som FinnRa har udpeget og som står som repræsentative værker fra deres tid. Buebroen er en elementbro med en længde på 71,5 m. Den blev åbnet i 1916, men er renoveret to gange siden. Foto: CJH.

Om eftermiddagen gik turen videre mod Hämeenlinna (Tavastehus) med Mobilias museumsbus fra 1968. En interessant oplevelse at køre med en sådan ældre bus. På vejen besigtigedes et par museumsbroer, Alvetulla bro og Mierolan bro. Efter ankomst til Hämeenlinna var der tid til et besøg i den gamle borg, før midt dagen i Pepparkagehuset.

Lørdag fortsatte turen med endnu et besøg på Tavastelands Öxväg – denne gang strækningen Porras-Renko, som forløber gennem det tavastelandske kulturlandskab. Herfra til Tusby Träsks Strand-väg langs Tuulsa sø, som også er en de finske muse-umsveje. Den forløber smukt ved søen, hvor flere kunstnere havde (og har) deres

Deltagerne sammen med vore to guider, Marketta fra FinnRa og Heidi fra Mobilia foran Mobilians museumsbus fra 1968. Foto: CJH.

sommerresidens. Efter lunch gik turen videre mod Helsinki med besøg ved Myllysilta bro – en træbro fra 1966, hvor gammel træbygningsteknik er kombineret med mere moderne konstruktionsmetoder. Broen er smukt beliggende i en slugt, hvor man kan se flere generationer af broer.

Endelig til Helsinki hvor der var en rundtur til et par af de vigtigste seværdigheder som Tempelkirken, Rigsdagen, Domkirken m.fl.

De fleste af deltagerne fortsatte turen med en 2 timers sejlads med færgen over Den Finske Bugt til Estlands smukke hovedstad, Tallinn, mens fire af deltagerne afsluttede turen i Helsinki.

Om søndagen var der en guidet tur i Tallinn – Danskerbyen, som navnet siger, og som vi besad i mere end 100 år i middelalderen. Tallinns gamle by er et sted, der virkelig ånder af middelalderen – med mange spændende og interessante steder at se. Vi besøgte selvfølgelig herunder stedet, hvor Dannebrog faldt fra himlen under slaget ved Reval 15. juni 1219.

Turen var meget fint tilrettelagt af den finske Vægförvaltningen, FinnRa, og det finske Bil- og Trafikmuseum, Mobilia, som havde udført et stort arbejde med programmet. Som guider på turen i Finland var vi så heldige at have to kompetente og charmerende kvinder, *Heidi Pekkala* fra Mobilia og *Marketta Hyvärinen* fra FinnRa. I Turku var vores guide også meget kompetente *Pekka Limatainen* fra FinnRa. Deltagerne i den forlængede tur til Estlands hovedstad, Tallinn, havde en meget kompetent guide i *Arne Rosenkvist*, som øste af sin store viden om byen, hvor han tidligere i en periode havde været udstationeret for Vejdirektoratet. I Tallinn havde vi også fornøjelsen af hans tidligere medarbejder, *Anu Viks*. Stor tak til de her nævnte.

Vi takker også mange gange for økonomisk støtte til turen fra **NCC Roads**, **3M** og **Skanska Asfalt**, som gjorde det muligt at holde udgifterne på et mere rimeligt niveau.

3. Danmarks Vej- og Bromuseum på internettet

Danmarks Vej- og Bromuseum (DVB), som er et museum under Transport- og Energiministeriet, skal ligge i Nyvang ved Holbæk. Arbejdet med at etablere museet er i fuld gang og det forventes, at udstillingerne, som også kommer til at omfatte en historisk vej, kan åbnes for besøgende i 2010.

DVB har nu oprettet en hjemmeside <http://www.vejogbro.dk/sw132765.asp>, hvor man kan læse meget mere om museet: dets mission, visioner, bestyrelse, personale – og man kan følge med i byggeplanerne og senere i selve byggeriet.

www.vejogbro.dk er meget mere end dette: Der er en 'Quiz', hvor man gennem 15 spørgsmål kommer igennem flere emner fra vej-, bro- og færdselshistorien. Under 'Fortællinger' er der spændende historier om de danske veje og broer. 'Videncentret' indeholder bl.a. 'Love og regler', hvor en række vej- og færdselslove er gengivet. Under 'Litteraturlister' er angivet en række bøger og andre publikationer over emner fra Hærvejen frem til Kattegatforbindelsen. I 'Videncentret' er også vist og omtalt en række museumsgenstande, som skal være en del af DVBs kommende udstillinger.

www.vejogbro.dk vil løbende blive udbygget, så der hele tiden er god anledning til at klikke sig ind på den.

4. Møder i DVS

DVSs **ordinære generalforsamling 2008** er fastsat til **torsdag den 21. februar kl. 14.00** i Vejdirektoratet i København. Husk at eventuelle forslag til behandling på generalforsamlingen skal være sekretæren i hænde senest den 15. januar.

Venlig hilsen

Ulrik Winther Blindum
Sekretær
Dansk Vejhistorisk Selskab
c/o Vejdirektoratet, Niels Juels Gade 13,
Postboks 9018, 1022 København K.

Carl Johan Hansen
Næstformand